

જે.ઝેડ.શાહ આર્ટ્સ એન્ડ એચ.પી.દેસાઈ કોમર્સ કોલેજ, અમરોલી

આંતરિક કસોટી-માર્ચ -૨૦૧૭

બી.કોમ.-સેમેસ્ટર-II

વિષય: ઘંઘાકીય અર્થશાસ્ત્ર

તારીખ: ૦૮-૦૩-૨૦૧૭

સીટ નંબર:.....

સમય: ૮.૦૦ થી ૧૦.૦૦

કુલ ગુણ:-૫૦

૧. ટૂંકમાં જવાબ આપો.

(૧૦)

૧. મૂડી અંદાજપત્રક કોને કહેશો ?

૨. બજારનો અર્થ આપો.

૩. પૂર્ણ હરીફાઈના કોઈપણ બે લક્ષણો જણાવો.

૪. નફો અને અન્ય સાધનોની આવક વચ્ચે શો તફાવત.

૫. કિંમત - ભેદભાવનો અર્થ આપો.

૨. પૂર્ણ હરીફાઈનો અર્થ સમજાવી ટૂંકાગાળામાં પેઢીની સમતુલા સમજાવો.

(૧૪)

અથવા

ઈજારાયુક્ત હરીફાઈનો અર્થ સમજાવી ટૂંકાગાળામાં પેઢીની સમતુલા સમજાવો.

૩. કિંમતભેદભાવ ક્યારે શક્ય અને ક્યારે નફાકારક બને તેની સમજૂતી આપો.

(૧૪)

અથવા

મૂડી પુરવઠાના આંતરિક અને બાહ્ય પ્રાપ્તિસ્થાનોની સમજૂતી આપો.

૪. ટૂંકનોંધ લખો. (ગમે તે બે)

(૧૨)

૧. મૂડીની માપબંધી

૨. કિંમત-ભેદભાવના પ્રકારો

૩. નફો અને નવપ્રવર્તન સમજાવો.

૪. અલ્પહસ્તક ઈજારાના લક્ષણો.

%%%%%%%%%

તા/૦૩/૦૮ -૨૦૧૭

સમય ૦૦.૧૦ થી ૦૦.૮ -

.....બેઠકનંબર

કુલ ગુણ ૫૦-

૧ ટૂંકમાં જવાબ આપો.

૦૮

- ૧ .ભારતમાં હવા પ્રદૂષણ ધારો કયારથી અમલમાં આવ્યો ?
- ૨ .ગ્રીનહાઉસ વાયુઓના નામ જણાવો
- ૩ .ધરતીકંપની તીવ્રતા માપવાના સાધનનું નામ જણાવો.
- ૪ .સ્થળાંતરને અસર કરતાં પરિબળો જણાવો
- ૫ .શહેરીકરણ એટલે શું ?
- ૬ .NDMA નું પૂરું નામ આપો.
- ૭ .જમીન પ્રદૂષણ નિવારવાના ઉપાયો જણાવો
- ૮ .વિશ્વ મહિલા દિવસ ક્યારે ઉજવવામાં આવે છે?

૨ ટૂંકમાં જવાબ આપો(ગમે તે ત્રણ).

૧૨

- ૧ .જળપ્રદૂષણની માનવ શરીર પર થતી અસરો જણાવો .
- ૨ .કિરણોત્સર્ગી પ્રદૂષણની અસરો
- ૩ .ઝોબલ વોર્મિંગની અસરો
- ૪ .ટકાઉ વિકાસના મુખ્ય મુદ્દાઓ

૩(ગમે તે બે).ટૂંકનોંધ લખો.

૧૨

- ૧ .વન્ય પ્રાણીઓ તેમજ વનોની અગત્યતા.
- ૨ .ભારતની બાળ કલ્યાણ અને સ્ત્રી કલ્યાણની યોજનાઓ.
- ૩ .જળ પ્રદૂષણ ધારો ૧૯૭૪
- ૪ .આપત્તિ સંચાલનના તબક્કાઓ

૪ (ગમે તે બે) નીચેના પ્રશ્નોની વિસ્તૃત ચર્ચા કરો .

૧૮

૧. પર્યાવરણ પ્રદૂષણનો અર્થ આપી, પ્રદૂષણનાં પ્રકારો, તેની અસરો અને ઉપાયો ઉદાહરણ સહિત સમજાવો .
- ૨? પ્રદૂષિત ખોરાક એટલે શું . તેનાં કારણો અને તેમાં રહેલા નુક્સાનકારક ઘટકોની વિસ્તૃત સમજૂતી આપો.
- ૩ ઔદ્યોગિક કચરાના પ્રકારો જણાવી તેના નિકાલની પદ્ધતિઓ સમજાવો .
- ૪ કોમ્પ્યુટરના વિવિધ ક્ષેત્રે થતાં ઉપયોગો વિગતવાર સમજાવો .

તારીખ: ૧૫-૦૩-૨૦૧૭

સીટ નંબર:.....

સમય: ૮.૦૦ થી ૧૦.૦૦

કુલ ગુણ:-૫૦

સૂચના : (૧) પ્રશ્ન નં.૧ ફરજિયાત છે.

(૨) જમણી બાજુ આપેલ અંક પ્રશ્નના પૂરા ગુણ દર્શાવે છે.

૧. ટૂંકમાં જવાબ આપો. (૧૦)
૧. ચેકમાં કેટલા પક્ષકારો હોય છે? કયા કયા ?
૨. પ્રવાસીચેક અને ક્રેડિટકાર્ડ એટલે શું ?
૩. વેપારીવર્ગ માટે અને નોકરિયાત વર્ગ માટે વેપારી બેંકમાં કયા ખાતાની સગવડ છે? શા માટે?
૪. જહાજની 'સમુદ્રયોગ્યતા' નો અર્થ સમજાવો.
૫. આગના વીમા કરારમાં પ્રતિષ્ઠાનું પ્રમાણપત્ર કયા કારણથી જરૂરી બને છે ?
૨. (અ) ચેક એટલે શું? તેના લક્ષણોની ચર્ચા કરો. (૦૭)
- (બ) નાણાંની હેરફેરનાં આંતરિક સાધનોનો ટૂંકમાં પરિચય આપો. (૦૭)

અથવા

૨. (અ) એ.ટી.એમ. એટલે શું? તેના ફાયદા-ગેરફાયદા જણાવો. (૦૭)
- (બ) બચતખાતું એટલે શું? બચતખાતું ખોલવાની વિધિ સમજાવો. (૦૭)
૩. (અ) દરિયાઈ વીમા પોલિસીની ગર્ભિત શરતો વર્ણવો. (૦૭)
- (બ) દરિયાઈ વીમાની મૂલ્યાંકિત પોલિસી અને આવરિત પોલિસી સમજાવો. (૦૭)

અથવા

૩. (અ) આગના વીમાની વિસ્તૃત પોલિસી અને પુનઃસ્થાપના પોલિસીની ચર્ચા કરો. (૦૭)
- (બ) વીમા ક્ષેત્રે ખાનગીકરણના ઉદ્દેશો જણાવો. (૦૭)
૪. ટૂંકનોંધ લખો. (કોઈ પણ બે) (૧૨)
૧. ક્રોસિંગના પ્રકાર
૨. બેંકિંગક્ષેત્રે કમ્પ્યુટર
૩. આગના વીમા પોલિસીની મુખ્ય કલમો
૪. આગના વીમામાં ભૌતિક જોખમો અને નૈતિક જોખમો

તારીખ: ૧૬-૦૩-૨૦૧૭

સીટ નંબર:.....

સમય: ૮.૦૦ થી ૧૦.૦૦

કુલ ગુણ:-૫૦

સૂચના : (૧) જમણી બાજુના અંક પ્રશ્નના ગુણ દર્શાવે છે.

(૨) જવાબો સ્પષ્ટ અને મુદ્દાસર હોવા જરૂરી છે.

૧. નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમા જવાબ આપો. (૧૦)

૧. હર્જબર્ગની પ્રેરણા થીયરીના પરિબળો જણાવો.

૨. નેતાગીરીની વ્યાખ્યા આપો.

૩. માહિતીસંચાર જાળના સ્વરૂપો જણાવો.

૪. તાલીમનો અર્થ સ્પષ્ટ કરો.

૫. B₂C સંજ્ઞા સમજાવો.

૨. અભિપ્રેરણનો ડૉ. અબ્રાહમ મેસ્લોનો ક્રમિક જરૂરિયાતનો સિદ્ધાંત સમજાવો. (૧૩)

અથવા

૨. દોરવણીનો અર્થ જણાવી દોરવણીના માર્ગદર્શક સિદ્ધાંતોની ચર્ચા કરો. (૧૩)

૩. અસરકારક માહિતીસંચારને અવરોધતાં પરિબળોની ચર્ચા કરો. (૧૩)

અથવા

૩. નિરીક્ષકોને તાલીમ આપવાની પદ્ધતિઓ વર્ણવો. (૧૩)

૪. (અ) કોઈ પણ એકનો જવાબ આપો. (૦૮)

(૧) પરંપરાગત વેપાર અને ઈ-કોમર્સ વચ્ચેનો તફાવત

(૨) ક્રેડિટ કાર્ડના લાભાલાભ

(બ) કેસ સ્ટડી (૦૬)

શ્રી જલારામ કંપનીના સંચાલકો માનતા હતા કે, કંપનીના કર્મચારીઓને સારો પગાર, નોકરીની સલામતી, મોભો, સારા આંતરકર્મચારી સંબંધો અને સારી કામગીરીની પરિસ્થિતિ પૂરી પાડવામાં આવે, તો તેઓ ખૂબ અભિપ્રેરિત થઈને પોતાનું કાર્ય કરશે. સંચાલકોએ આ શરતો પરિપૂર્ણ કરી. આમ છતાં તેઓને આશ્ચર્યજનક રીતે જાણવા મળ્યું કે, કર્મચારીઓના અભિપ્રેરણનું સ્તર નીચું જ રહેવા પામ્યું છે. આથી સંચાલકોએ તમને સંચાલન નિષ્ણાંત તરીકે તેઓને સલાહ આપવા વિનંતી કરી છે.

પ્રશ્ન:

(૧) ઉપરોક્ત કેસમાં કયો સંચાલકીય પ્રશ્ન સંડોવાયેલો છે?

(૨) નિષ્ણાત તરીકે તમે કંપની સંચાલકોને શી સલાહ આપશો ? શા માટે?

તારીખ: ૧૪-૩-૨૦૧૭

સમય: ૮.૦૦ થી ૧૦.૦૦

સીટ નંબર:.....

કુલ ગુણ:-૫૦

સૂચના : જરૂરી ગણતરી તમારા જવાબના ભાગરૂપે દર્શાવવી.

૧. (અ) રાકેશે ભાડે ખરીદ પદ્ધતિએ રૂ. ૬૦,૦૦૦માં યંત્ર ખરીદ્યું કરાર વખતે રૂ. ૧૨,૦૦૦ ચુકવ્યા. અને (૦૩)
બાકીના રૂ. ૧૮,૦૦૦ના ચાર સરખા વાર્ષિક હપ્તામાં રકમ ચુકવી. દરેક વર્ષનું વ્યાજ શોધો.
- (બ) આડતિયાએ રૂ. ૪,૦૦,૦૦૦ની ભરતિયા કિંમતનો માલ રૂ. ૪,૫૦,૦૦૦માં રોકડેથી વેચ્યો., (૦૩)
રૂ. ૫,૦૦,૦૦૦ની ભરતિયા કિંમતનો માલ રૂ. ૬,૫૦,૦૦૦માં મનનને ઉધાર વેચ્યો., રૂ. ૧,૦૦,૦૦૦ની
ભરતિયા કિંમતનો માલ નયનને માલધણીની ભલામણથી ઉધાર વેચ્યો અને રૂ. ૩૦,૦૦૦નો માલ પોતે
ખરીદી લીધો હતો. નુકશાનીનો માલ રૂ. ૨૦,૦૦૦માં વેચ્યો હતો.
- આડતિયાને કુલ વેચાણ પર ૩% આડત, ઉધાર વેચાણ પર ૨% આસામી આડત અને ભરતિયા કિંમત કરતાં
વધારે ઉપજાવેલી રકમ પર ૧% વધારાની આડત આપવાની છે. કુલ આડતગણો.
- (ક) શાખાનો આખર સ્ટોક ભરતિયા કિંમતે રૂ. ૩૩,૦૦૦ છે. મુખ્ય ઓફિસ મૂળકિંમત પર ૩૩^૧/_૩% નફો ચઢાવીને (૦૨)
માલ મોકલે છે. શાખાના આખર સ્ટોક માટે મુખ્ય ઓફિસના ચોપડે આમનોંધ લખો.
- (ડ) આકાશ અને ઘરતી સંયુક્ત સાહસના ભાગીદારો છે. આકાશને સંયુક્ત સાહસમાં મૂડી રોકાણ કરવા બદલ (૦૨)
રૂ. ૧૦,૦૦૦ વ્યાજના ધરતીએ આપવાના છે.

આ વ્યવહાર અંગે આકાશ અને ઘરતીનાં ચોપડે આમનોંધ લખો.

૨. પ્રગતિ કંપની લિ.એ એક મોટરકાર તા. ૧-૪-૨૦૧૨ના રોજ ભાડે ખરીદ પદ્ધતિએ ખરીદી. કરાર પર સહી (૧૪)
કરતી વખતે રોકડ કિંમતના ^૧/_૩ ચુકવ્યા. બાકીની રકમના છ માસિક, વાર્ષિક ૧૫% વ્યાજ સહિતનાં ચાર હપ્તામાં
નીચે મુજબ ચુકવી.

તારીખ : ૩૦-૦૯-૨૦૧૨ ૩૧-૦૩-૨૦૧૩ ૩૦-૦૯-૨૦૧૩ ૩૧-૦૩-૨૦૧૪

રૂ. : ૧,૭૪,૦૦૦ ૩,૬૫,૦૦૦ (?) ૧,૦૭,૫૦૦

ચોથા વર્ષને અંતે તા. ૩૧-૦૩-૨૦૧૬ નાં રોજ આ મોટરકારની ઘસારાની આમનોંધ નીચે મુજબ છે.

ઘસારા ખાતે ઉ. ૭૮,૭૩૨

તે મોટરકાર ખાતે... ૭૮,૭૩૨

પ્રગતિ કંપની લિ. ઘટતી જતી બાકીની રીતે વાર્ષિક ૧૦% લેખે ઘસારો ગણે છે.

ઉપરની વિગત પરથી પ્રગતિ લિ.ના ચોપડે વેચનાર ખાતું, મોટરકારનું ખાતું અને વ્યાજખાતું તૈયાર કરો.

અથવા

૨. જય, વિજય અને અજય ^૧/_૨, ^૧/_૩ અને ^૧/_૬ નાં પ્રમાણમાં નફો-નુકશાન વહેંચવાની શરતે એક સંયુક્ત સાહસમાં (૧૪)
જોડાયા. તેઓએ સંયુક્ત બેંક ખાતામાં અનુક્રમે રૂ. ૩,૦૦,૦૦૦, રૂ. ૨,૦૦,૦૦૦ અને રૂ. ૧,૦૦,૦૦૦ જમા કરાવ્યા.
સંયુક્ત બેંક ખાતામાંથી માલસામાનનાં રૂ. ૪,૨૦,૦૦૦, મજૂરીના રૂ. ૧,૮૦,૦૦૦ અને પરચૂરણ ખર્ચના
રૂ. ૮૦,૦૦૦ ચુકવ્યા. આર્કિટેક્ટ ફીનાં રૂ. ૪૫,૦૦૦ જય ચુકવે છે, જ્યારે રૂ. ૬૦,૦૦૦નું મિશ્કર મશીન અજય
લાવેલ છે. ભંગાર માલસામાન વેચાણનાં રૂ. ૩૦,૦૦૦ ઉપજ્યા.
પૂરા થયેલ કામને અંતે બાકી વધેલ માલનો સ્ટોક રૂ. ૬૫,૦૦૦ની કિંમતે વિજય લઈ જાય છે. મિશ્કર મશીન
રૂ. ૫,૦૦૦ થી ઓછી કિંમતે અજય લઈ જાય છે.
રૂ. ૨૦,૦૦,૦૦૦ (કરાર કિંમતના ૮૦% મુજબ) બેંક ડ્રાફ્ટ સ્વરૂપે અને બાકીની રકમ ૧૦% ના ડિબેંચરના
સ્વરૂપમાં મળ્યા હતા. ડિબેંચર ૨૫% ઓછી કિંમતે જય ખરીદી લે છે.
ભાગીદારો વચ્ચે હિસાબની પતાવટ થઈ ગયેલ છે. તેમ ધારી સંયુક્ત સાહસ ખાતું, સંયુક્ત બેંક ખાતું અને
ભાગીદારોના મૂડી ખાતાં તૈયાર કરો.

૩. તા. ૧-૪-૨૦૧૫ ના રોજ વલસાડના વલસાડીએ સુરતના સુરતીને રૂ.૯,૬૦,૦૦૦ની પડતર કિંમતની (૧૪) ૨,૪૦,૦૦૦ ઈંટો આડતથી વેચવા મોકલી પરંતુ કાચું ભરતિયું ભરતિયા કિંમત પર ૨૦% નફો દર્શાવે તે કિંમતે બનાવવામાં આવ્યું. વલસાડીએ નૂરના રૂ. ૧૫,૦૦૦ અને વીમાના રૂ. ૪૫,૦૦૦ ચૂકવ્યા. તા. ૧-૪-૨૦૧૫ ના રોજ વલસાડીએ ત્રણ માસની મુદતની એક હૂંડી સુરતી પર લખી જે તેણે સ્વીકારીને તરત જ પરત કરી, વલસાડીએ આ હૂંડી ૧ માસ બાદ વાર્ષિક ૧૨%ના વટાવે રૂ. ૧૫,૦૦૦ના વટાવથી વટાવી સુરતીએ વેચાણ આંકડામાં જણાવ્યું કે..
- (૧) તેણે જકાતના રૂ. ૧૫,૦૦૦, વીમાના રૂ. ૧૫,૦૦૦ અને વેચાણ ખર્ચના રૂ. ૨૫,૮૨૫ ચૂકવ્યા.
- (૨) ૨/૫ ભાગની ઈંટો ભરતિયા કિંમત પર ૨૫% નફો ચઢાવી રોકડેથી વેચી.
- (૩) ૩/૧૦ ભાગની ઈંટો ભરતિયા કિંમત પર ૫૦% નફો ચઢાવીને ભરૂચીને વેચી.
- (૪) ૧/૧૦ ભાગની ઈંટો ભરતિયા કિંમત પર ૨૫% નફો ચઢાવીને વલસાડીની ભલામણથી અમદાવાદીને વેચી.
- (૫) ૧/૨૦ ભાગની ઈંટો પોતાના અંગત વપરાશ માટે ભરતિયા કિંમતે ખરીદી.
- (૬) ૧/૨૦ ભાગની ઈંટો અક્સ્માતથી ગોડાઉનમાં નાશ પામી, જેનો ૭૦% દાવો વીમા કંપનીએ ચૂકવ્યો.
- (૭) ૧/૨૦ ભાગની ઈંટો ઉતારતી વખતે ખરાબ હેન્ડલીંગને કારણે તૂટી જવાથી નાશ પામી, જેને સામાન્ય નુકશાન ગણી શકાય.
- (૮) બંને ગ્રાહકો ૭૫% રકમ ચૂકવ્યા પછી નાદાર જાહેર થયા, તેમની અંગત મિલકતમાંથી ૭૫% રકમ વસુલ કરી શક્યા.
- (૯) સુરતીએ લેણી રકમનો બેંક ડ્રાફ્ટ મોકલી આપ્યો.

સુરતીને ૫% સામાન્ય આડત અને ૨% આસામી આડત આપવામાં આવે છે. ઉપરાંત તેને ચોખ્ખા નફાનો ૧/૭ ભાગ આપવાનો છે.

ઉપરોક્ત વિગતો પરથી વલસાડીના ચોપડે (૧) આડતમાલ ખાતું (૨) આડતથી મોકલેલ માલ ખાતું

(૩) સુરતીનું ખાતું તૈયાર કરો.

અથવા

૩. અમદાવાદના અમદાવાદી અમરોલીમાં તેઓની એક શાખા ધરાવે છે. મુ. ઓફિસ શાખાને મૂળકિંમત પર ૨૫% નફો (૧૪) ચઢાવીને ભરતિયા કિંમતે માલ મોકલે છે. શાખા પોતાને મળતી તમામ રોકડ મુખ્ય ઓફિસને મોકલી આપે છે. શાખાના બધાજ ખર્ચા મુખ્ય ઓફિસ ચૂકવે છે.

મુખ્ય ઓફિસ શાખાને પડતર ઉપર ૫૦% નફો ચઢાવીને માલ વેચવાની સૂચના આપે છે. શાખા આ સૂચનાનું સંપૂર્ણ પણે પાલન કરવા બંધાયેલી છે. નીચે આપેલી વિગતો પરથી તા. ૩૧-૩-૨૦૧૬ના રોજ પૂરા થતા વર્ષનું શાખાખાતું, શાખાનું વેપારખાતું તથા શાખાનું નફા-નુકશાન ખાતું તૈયાર કરો.

વિગત	તા. ૩૧-૩-૨૦૧૫ (રૂ.)	તા. ૩૧-૩-૨૦૧૬ (રૂ.)
દેવાદારો	(?)	૧,૪૪,૦૦૦
સ્ટોક (ભ.કિ.)	૧,૩૧,૨૫૦	(?)
અગાઉથી ચૂકવેલ વીમો	૧,૫૦૦	૧,૨૦૦
પગાર ચૂકવવાનો બાકી	૨,૪૦૦	૩,૦૦૦
ફર્નિચર	૭,૫૦૦	(?)
અન્ય વ્યવહારો		રૂ.
વર્ષ દરમિયાન શાખાને મોકલેલ માલ (ભ.કિ.)		૨૧,૧૬,૨૦૦
મોકલેલ ફર્નિચર (તા. ૧-૧-૨૦૧૬)		૨૦,૦૦૦
શાખાએ મુખ્ય ઓફિસને પરત કરેલ માલ (ભ.કિ.)		૧૮,૭૫૦
રોકડ વેચાણ		૯,૪૬,૮૧૫
ભાડું-વેરો અને વીમો		૧,૦૫,૦૦૦
જાહેરાત ખર્ચા		૧૯,૫૦૦
પગાર		૩૬,૯૦૦
ગ્રાહકોએ પરત કરેલ માલ		૧૮,૯૬૦
ઘાલખાદ		૧૩,૫૦૦
દેવાદારોને આપેલ વટાવ		૨૧,૦૦૦
દેવાદારો પાસેથી શાખાને મળેલ રોકડ		૧૬,૯૭,૧૧૫
દેવાદારોએ મુ.ઓ.ને બારોબાર ચૂકવેલ રોકડ		૨,૭૦,૦૦૦
અન્ય ખર્ચા		૧૬,૨૧૦
કુલ વેચાણ		૨૪,૬૧,૭૪૦
ફર્નિચર પર ૧૦% ઘસારો ગણો		

૪. ટૂંકનોંધ લખો. (કોઈ પણ ત્રણ)
૧. વેચાણ પદ્ધતીની સેવા માટેનું અનામત
 ૨. સંયુક્ત બેંક ખાતું
 ૩. સ્ટોક અને દેવાદારની પદ્ધતિ
 ૪. સામાન્ય આડત અને આસામી આડત
 ૫. આડત માલના છેવટના સ્ટોકનું મૂલ્યાંકન

(૧૨)

%%%%%%%%%

તારીખ: ૧૦-૩-૨૦૧૭

સમય: ૮.૦૦ થી ૧૦.૦૦

સીટ નંબર:.....

કુલ ગુણ:-૫૦

૧. નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો. (૧૦)
૧. જો એક પ્રમાણ્ય વિતરણનો મધ્યક ૧૫૦ અને વિચરણ ૪૦૦ છે. $P(X > K) = 0.8413$ તો K ની કિંમત શોધો.
 ૨. જો પોઈસન વિતરણમાં $\frac{1}{3}P(X=1) = P(X=4)$ હોય તો મધ્યક શોધો.
 ૩. દ્વિપદી વિતરણમાં મધ્યક = 12 અને વિચરણ = 8 હોય તો દ્વિપદી વિતરણના પ્રયલો શોધો.
 ૪. $\int_0^1 3x^2 dx$ ની કિંમત શોધો.
 ૫. જો $n=200$ અને સરેરાશ ખામી પ્રમાણ 0.05 હોય તો P- આલેખની નિયંત્રણ સીમાઓ મેળવો.
૨. (અ) ૬ માણસો સરખી ઉંમરના અને સરખી તંદુરસ્તીવાળા છે. દરેક માણસની ૪૦ વર્ષ જીવવાની સંભાવના (૦૪)
૩/૪ છે. તો ૬ માણસોમાંથી (૧) કોઈ મરણ ન પામ્યું હોય (૨) ઓછામાં ઓછા ૨ મરણ પામ્યા હોય તેમની સંભાવનાઓ શોધો.
- (બ) રેઝર બ્લેડ બનાવતી એક ફેક્ટરીમાં નુકશાનીવાળી બ્લેડ બનાવવાની સંભાવના ૦.૦૦૨ છે. બ્લેડોને ૧૦ (૦૫)
પેકેટમાં પેક કરવામાં આવે છે. ૧૦,૦૦૦ પેકેટોના એક જથ્થામાં, (૧) પેકેટમાં બધીજ બ્લેડ સારી હોય
(૨) પેકેટમાં એક બ્લેડ ખરાબ હોય તેવા પેકેટોની સંભાવના અને પેકેટોની સંખ્યા શોધો.
- (ક) ૬૦ વોટના ૨૦૦૦ બલ્બના આયુષ્યની સરેરાશ ૨૦૦ કલાક અને પ્ર.વિ. ૨૦ કલાક છે. બલ્બનું આયુષ્ય (૦૫)
પ્રમાણ્ય વિતરણને અનુસરે છે. એમ ધારવામાં આવે તો (૧) કેટલા બલ્બ ૧૮૦ થી ૨૧૦ કલાક ચાલશે.
(૨) ૨૫૦ કલાકથી વધુ ચાલતા બલ્બની સંખ્યા શોધો.

અથવા

૨. (અ) ભારતની પાકિસ્તાન વિરુદ્ધ મેચ જીતવાની સંભાવના ૪:૧ છે. ભારત અને પાકિસ્તાન ત્રણ મેચો રમે છે તો (૦૪)
(૧) ઓછામાં ઓછી એક મેચ ભારત જીતે (૨) બે મેચ ભારત હારી જાય તેની સંભાવના શોધો.
- (બ) એક કંપની પાસે ૧૨ એમ્બેસેડર અને ૮ ફિયાટકાર છે. આ કંપની પાસેની આ કારો પૈકી ૫ કાર રીપેરીંગ (૦૫)
કામ માટે છે. તો આ કાર પૈકી (૧) ૩ એમ્બેસેડર અને ૨ ફિયાટ કાર (૨) એક જ પ્રકારની બધીજ કારો હોય
તેની સંભાવના શોધો.
- (ક) એક પ્રમાણ્ય વિતરણમાં ૭.૭૮% અવલોકનો ૩૫૮ થી ઓછા હોય અને ૯૪.૫૨% અવલોકનો ૫૧૦ થી ઓછી (૦૫)
હોય તો પ્રમાણ્ય વિતરણોના મધ્યક અને પ્ર.વિ. શોધો.

૩. (અ) કિંમત શોધો. (૦૬)

(૧) $\int \frac{x+5}{x-7} dx$

(૨) $\int_9^1 \frac{dx}{\sqrt{x}}$

- (બ) એક ઉત્પાદન પ્રક્રિયામાંથી પ્રત્યેકમાં ૧૦૦ વસ્તુઓ હોય એવા ૧૫ નિદર્શો લેવામાં આવ્યા અને તેમાંથી (૦૮)
ખામીવાળી વસ્તુઓની સંખ્યા નીચે પ્રમાણે નોંધવામાં આવી.

4, 5, 3, 2, 5, 3, 2, 1, 2, 3, 5, 9, 3, 2, 5

આ માહિતી માટે ખામીવાળી સંખ્યાનો આલેખ દોરી ઉત્પાદન પ્રક્રિયા વિશે નિર્ણય જણાવો.

અથવા

૩. (અ) કિંમત શોધો. (૦૬)

(૧) $\int \frac{x^2-x+2}{x+1} dx$

(૨) $\int_{-4}^4 \frac{1-x^2}{1+x} dx$

(બ) મશીનરી બનાવતા કારખાનામાંથી દર રોજ ૧૫ મશીનરી તપાસવામાં આવે છે. તેમાં મળતી ખામી સંખ્યા નીચે પ્રમાણે છે. (૦૮)

8, 10, 11, 15, 37, 12, 13, 12, 9, 21, 23, 34, 11, 10, 14

આ માહિતી પરથી યોગ્ય આલેખની રચના કરી ઉત્પાદન પ્રક્રિયા અંગે તમારો નિર્ણય જણાવો.

૪. નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો. (કોઈ પણ ત્રણ) (૧૨)

(૧) બર્નોલીના પ્રયત્નો એટલે શું? દ્વિપદી વિતરણોના ઉપયોગો જણાવો.

(૨) પ્રમાણ્ય વિતરણના ગુણધર્મો જણાવો.

(૩) પોઈસન વિતરણના ગુણધર્મો તથા ઉપયોગો જણાવો.

(૪) P આલેખની રચના અને કાર્ય પદ્ધતિ જણાવો.

(૫) આંખ્યિકીય ગુણવત્તા નિયંત્રણ એટલે શું? ચલનાત્મક અને ગુણાત્મક નિયંત્રણ આલેખો વચ્ચેનો ભેદ જણાવો.

%%%%%%%%%

Date : 11/03/2017

Roll No. _____

Time : 8.00 TO 10.00

Total Marks :50

**Instructions: Figures to the right indicate full marks.
Indicate your options clearly.**

Q-1 Answer the following question in brief : (Any Five) 10

1. Describe Lachmi in brief.
2. From where to where the two travellers in the lesson *Eyes are not Here* going?
3. Describe Massorie in October.
4. Where was the Old Women begging?
5. To whom is success the sweetest?
6. Mention two ideals of our nation.
7. Why did Sir Mohan wonder whether he would be travelling alone?

Q-2 Explain the title *The Eyes are not Here*. 13

OR

What was the poet's attitude towards the old Woman? Why does it change and how does he feel after the realization?

Q-3 a) Read the following paragraph and answer the questions given below : 06

Mother Teresa was born on August 26, 1910 in Skopje, capital of the Republic of Macedonia. Mother Teresa's original name was Agnes Gonxha Bojaxhiu. Her father was a successful merchant. At the age of 12, She was one of the great servants of humanity. She was a Roman Catholic nun who devoted her life to serving the poor, spread the love of Christ and founded the Missionaries of Charity in Kolkata. At the age of 18 she was given permission to join a group of nuns in Ireland. After a few months of training, with the Sisters of Loreto, she was then given permission to travel to India. She spent many years in Calcutta. On her arrival in India, she began by working as a teacher, however the widespread poverty of Calcutta made a deep impression on her and this led to her starting a new order called "The Missionaries of Charity". Her selfless work among the poverty-stricken people of Kolkata is an inspiration for people all over the world. Mother Teresa's work has been recognised and acclaimed throughout the world and she has received a number of awards and distinctions. These include the Pope John XXIII Peace Prize (1971), Nehru Prize for Promotion of International Peace & Understanding (1972), Balzan Prize (1978), /..2../

Nobel Peace Prize (1979) and Bharat Ratna (1980). In the 1960s, the life of Mother Teresa was first brought to a wider public attention by Malcolm Muggeridge who wrote a book and produced a documentary called "Something Beautiful for God". "Missionaries of Charity" has presence in more than 100 countries. On March 13, 1997, Mother Teresa stepped down from the head of Missionaries of Charity and died on September 5, 1997, just 9 days after her 87th birthday.

Questions:

1. When was Mother Teresa born?
2. What was the original name of Mother Teresa?
3. Which awards did Mother Teresa achieve during her life?
4. What was the contribution of Mother Teresa?
5. Who was Malcolm Muggeridge?
6. When did Mother Teresa die?

Q-3 (b) Write a letter to the principal of your college requesting him for the improvement of the College canteen. **07**

OR

(b) Write a letter to the principal of your college with a request for making an arrangement to keep the classrooms and college clean. **07**

Q-4 Do as directed: (any seven) **14**

1. I had _____ compartment to myself up to Rohana and then _____ girl got in. (Insert appropriate article)
2. I moved easily along _____ berth and felt for _____ window-ledge. (Insert appropriate article)
3. Thank goodness it is _____ Short journey, I cannot bear to sit in _____ train for more two or three hours. (Insert appropriate article)
4. You have an interesting face. (use question tag)
5. Mohan Lal did not like Lachmi. (use question tag)
6. The task of safeguarding must be committed by him. (change the voice)
7. Mohan Lal speaks English fluently. (Change the voice)
8. God provides Nectar. (Change the voice)

@@@@@